

46.4

Hvidovre Lokalhistorie

Historiens Hus Hvidovre
Armladsen 3
Avedørelejren
2650 Hvidovre

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab & Historiens Hus Hvidovre

24. årgang — Nr. 4 — oktober 2006

Det begyndte i et udhus

75 år med biblioteker
i Hvidovre

HVIDOVRE BIBLIOTEKENE

Indhold

Hvidovre biblioteksvæsen fylder 75 år af Hans Chr. Thomsen	s. 3
En vognfuld problemer af Hans Chr. Thomsen	s.10
Cleyton—Cirkusdirektør og markedsøgler af Anja Olsen	s.14
Julemarked af Mikkel Knudsen	s.16
Nyt fra formanden	s.18
Kulturmessen i Avedøre af Hans Chr. Thomsen	s.20
Medlemsarrangementer af formand Ole Asbjørn	s.22
Lokalhistorisk Selskabs Bestyrelse	s. 23

Udgiver:

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab, Rytterskolen

Hvidovre Kirkeplads 1, 2650 Hvidovre

Tlf. 36 47 34 44; e-mail: hvidovrerytterskole@mail.tele.dk

www.sitecenter.dk/rytterskolen

Og

Historiens hus. Alarmpladsen 3, Avedørelejren, 2650 Hvidovre

Tlf. 36 49 00 30; e-mail: lokalarkiv@hvidovre.dk

Www.historiens hus. Hvidovre.dk

Redaktion: Hans Chr. Thomsen ansv., Poul Sverrild, Per E. Hansen

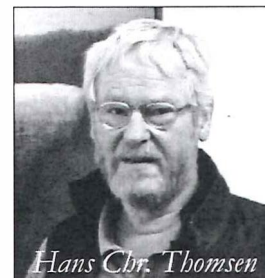
For- og bagsidefoto: Jubilæumsbog og Holmegaard Bibliotek

Trykt i 450 eksemplarer

Hvidovres biblioteksvæsen fylder 75 år

Hans Chr. Thomsen

"Solen", skriver bibliotekar Bente Høegh "faldt ind ad de høje vinduer i det stille bibliotek og gjorde det helt klart, at nu var en epoke slut for mig". Hun havde

Hans Chr. Thomsen

været en ildsjæl på Holmegaard Bibliotek fra 1981 til 1998 og havde i den periode skabt et af kommunens mest dynamiske biblioteker - og oven i købet gjort det efter en nedskæring, der havde reduceret bibliotekets ressourcer stærkt. Kvalitet og penge hænger ikke altid sammen. I en periode var det på Holmegaard Bibliotek, det sneede, og det var der en ny bibliotekstid så dagens lys med de første computere og Internetadgang for brugerne, og her et af landets første biblioteksbrugerråd blev etableret - sidstnævnte på eget initiativ, forstås.

Hvidovres biblioteksvæsens indhold og omfang er overhovedet et mirakel, må man

sige, ikke mindst når dets placering på Vestegnen tages i betragtning. Flere af bidragyderne i det netop udkomne jubilæumsskrift "Det begyndte i et udhus. 75 år med biblioteker" forklarer miraklet med

en henvisning til socialdemokraterne.

"Hvidovre kommune har altid været en foregangskommune, hvad angår biblioteker, og det skyldes det socialdemokratiske styre. Folkebibliotekerne er arbejderklassens universiteter", siger f.eks. den forhenværende kommunalpolitiker Herluf Rasmussen.

Et oplysningsprojekt

Bibliotekerne indgår som et centralt element i det danske oplysningsprojekt, og man får lyst til at spørge om, hvorvidt arbejderne på Vestegnen så **blev** oplyst i de 75 år, der er gået siden det første Hvidovrebibliotek så dagens lys. Spørgsmål er naturligvis lette-

Bente Høegh

re at stille end at besvare, men en tilnærmelse kunne man formodentlig have fået ved at undersøge udlånenes art, sammensætning og ændring gennem tiden. Tallene er der – i alt fald i nogle perioder.

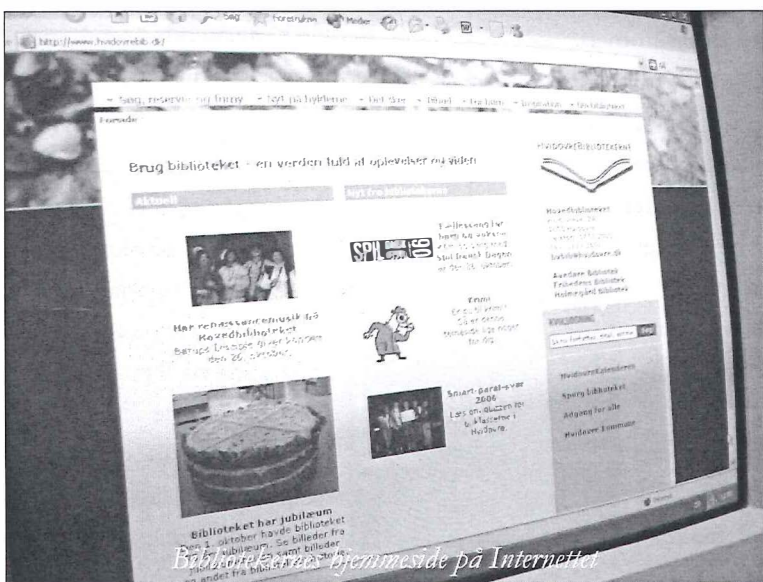
De to forhenværende kommunalpolitikere Jens Kristensen og Herluf Rasmussen taler begge - med rødder i mellemkrigstiden - om oplysningens betydning for arbejderklassen. For dem har litteraturen en dannende funktion. Viden er nyttig, siger Kristensen og "bøger er med til at skabe menneskers tilværelse", siger Rasmussen. Den gamle bibliotekslov fra 1920 sagde direkte,

at adgang til bogen var udgangspunkt for demokrati, oplysning og fremskridt. I forlængelse heraf får man næsten lyst til at spørge den 75-årige fødselar: "Passer det?. Er det rigtigt, hvad de to siger? Fik bibliotekerne den funktion og effekt, som de var tiltænkt af loven?" Da Holmegård Bibliotek f.eks. i 1990erne reklamerede med, at man kunne få pc-lagt sit horoskop på biblioteket, stod folk i kø helt ud på Plovheldvej for at komme til. Var det meningen eller ...

Forsøg på en periodisering

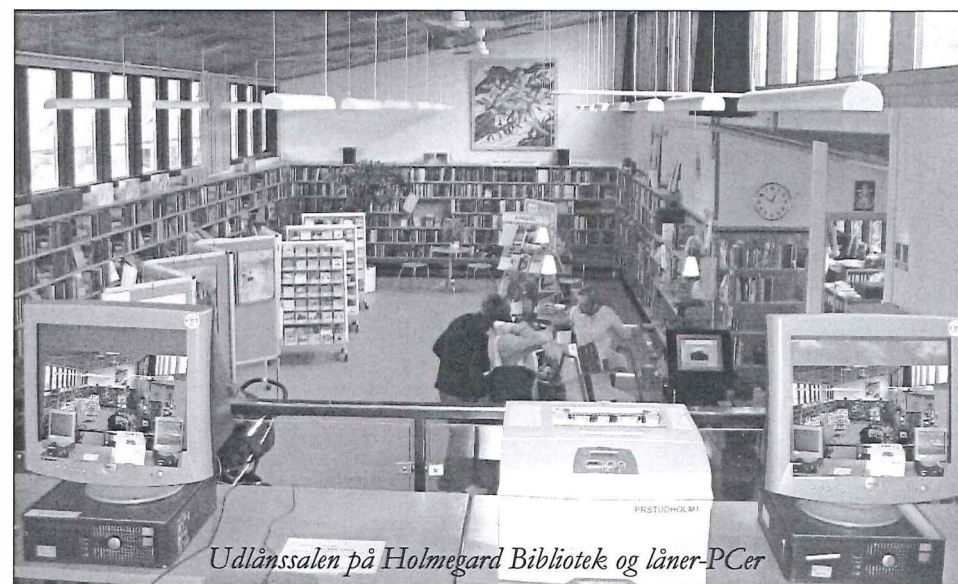
Biblioteksvæsnets historie i Hvidovre

kan inddeles i tre perioder. Første periode kunne sættes fra væsnets start i 1931 og frem til 1970erne. Det var en periode karakteriseret af fremskridts- og oplysningstro og en streng central styring af væsnet. Man

kan få en fornemmelse af atmosfæren i dette bibliotek ved at læse Poul Sverrilds oplevelser fra 1950erne: "En bogopsætters bekendelser". Artiklen er delvist set fra barnehøjde, og det var en højde, der passede udmærket til bibliotekets dengang ophøjede rum – et rum der havde karakter af noget næsten sakralt. Oplysningsprojektet var en alvorligt sag i et samfund på vej mod industrialismen, og ifølge Poul Sverrild var biblioteket mere et sted for folk med bløde hatte end for dem med murerkasketter. Næste periode går fra begyndelsen af 1970erne og frem til 90erne. Det var en tid, der som noget

centralt havde et angreb på finkulturen i væsnet med lange debatter om trivialkontra finlitteratur. Et indlæg dengang mente eksempelvis i et forsvar for triviallitteraturen, at Morten Koch var mere samfundsrelevant end Klaus Ribbjerg, et andet at finkulturen var borgerlig. Resultatet af det hele blev et bredere mere folkeligt bibliotek med tegneserier på hylderne og flere såkaldt brede bøger på reolerne. Besøgstillene på landsplan steg og gjorde det markant. 25% af befolkningen frekventerede ifølge Socialforskningsinstituttet bibliotekerne i 1964 mod 62% i 1993. Prisen for ændringerne var at oplysningsprojektet

blev mere diffust, og bibliotekerne mere blev en art supermarkeder med lidt af hvert på hylderne.

Hvor de to første faser havde udgangs-

punkt i forskellige demokratiske forestillinger om bibliotekernes rolle i samfundet, så havde den tredje fase fra 1990erne og frem til i dag ny teknologi som ændringsfremkaldende årsag. Indførelsen af EDB fik afgørende indflydelse på væsnet på en lang række

områder af arbejdsmæssig karakter og for lånerne. Vi kan som bekendt i dag selv stemple ind og ud på nogle af bibliotekerne og finde og bestille bøger hjemmefra på alle 4 biblioteker for at give et par eksempler.

Ifølge Sus Rostrup, der var Stadsbibliotekar i Hvidovre 1989-2000, mistede bibliotekerne i den periode også deres politiske særstatus, som hidtil havde beskyttet dem mod indgreb - de sidste sakrale overtoner forsvandt fra væsnet, kunne man sige. Og som noget nyt begyndte lokalbibliotekerne også at gå

egne veje og i højere grad tilpasse sig de lokalsamfund, de befandt sig i. Tydeligst på Holmegården med indførelsen af bl.a. brugerråd og på Avedøre Bibliotek, der

bl.a. kom til at fungere som integrationsfaktor i en bydel med en blandet befolkningssammensætning. Endelig er der fremtiden. Den kommer til at handle om bibliotekernes funktion i Cyber Space - deres placering i de elektroniske samfund i de stadig ekspanderende web-communities. Allerede nu

sker første fase af et biblioteksbesøg ofte via nettet. Og på nettet hentes flere informationer, underholdning og oplysninger om klodens tilstand end på samtlige biblioteker i landet. Vi går på Google og vi går på biblioteket. Måtte de to komme til at befrugte hinanden yderligere i tiden, der kommer.

Det begyndte ...

Jubilæumsbogen har mange forskellige tilgange til fødselaren, her skal blot tematiseres nogle få af dem.

Poul Sverrild har en grundig historisk

artikel om biblioteksvæsnet fra midten af 1800-tallet og frem til i dag. Artiklen har ikke mindst bibliotekets fysiske historie med, men omhandler også skolebibliotekerne og ideologien bag biblioteksvæsnet.

I lokalhistorisk sammenhæng skal det nævnes, at Arkivet udspringer af biblioteksvæsnet, som det var underlagt frem til 90erne, hvor Arkivet blev udskilt som selvstændig institution med egen administration og budget uafhængig af bibliotekerne. Senere kom som bekendt udflytningen til Avedøre.

Eva Raae Schultz

Kommunens første bibliotekar Eva Raae Schultz må have været en helt usædvanlig dame. Hun tillægges i alt fald afgørende betydning for udviklingen af kommunens biblioteksvæsen fra sin ansættelse i 1937 og 40 år frem. Flere i jubilæumsskriftet taler om hendes store indflydelse. Herluf Rasmussen siger f.eks. om samarbejdet med hende i forbindelse med Medborgerhuset: "Ja, det var os, der lavede det - fru Schultz og jeg var med hele vejen".

Forhenværende biblioteksdirektør Jan Østergaard Bertelsen citerer Kulturrådets første formand for at sige: "uden Eva Raae Schultz, og den stædighed hun i den anledning lagde for dagen, havde vi aldrig fået Kulturrådet op at stå". Niels Erik Madsen, Hvidovre Avis, mente ligefrem, at uden hende var Hvidovre blevet en stenørken i kulturel forstand.

Arrangementer og udstillinger

Arrangementer og udstillinger indgår også som noget væsentligt i væsnets historie, og mange af bidragene har dem med. Biblioteksdirektør Østergaard Bertelsen sætter deres storhedstid til 70erne, hvor der kom kulturelle

bidrag fra hele verden, hvor der var samarbejde med Nationalmuseet, hvor malere på vej frem lige var et smut forbi - Kvium, Erik A. Frandsen, Christian Lemmertz, Peter Bonde, Claus Carstensen eksempelvis. "Det var en forrygende tid med højt til loftet" skriver Biblioteksdirektøren. Der var en filmklub i biblioteksregi, et videoværksted – der vandt førstepriser i udlandet, et musikråd.

Det var også en vild, grænseoverskridende konfronterende tid – i øvrigt uden at en kulturelite dengang brokkede sig over TONEN i samfundet – som da lyrikeren F.P. Jac i en solid brandert lagde sig på scenen på Medborgerhuset og onanerede på mikrofo-

nen for senere at blive hældt på en taxa og kørt tilbage til den store bys nedhældningscentraler.

Som et globalt tema i biblioteksregi skal sluttelig citeres fra kommunalpolitiker Pernille Falcons bidrag til Jubilæumsbogen. Hun skriver om Avedøre bibliotek: "At kendskab giver venskab og bærer frugt, viste det meget velbesøgte dialog- og forsoningsmøde under Muhammedkrisen her i 2006"

Afslutning

Der var langt til Cyper Space og globaliseringens web-communities, da den socialdemokratiske partiforening i oktober 1927 foreslog, at man oprettede et kommunebibliotek. Biblioteket kom

så 4 år senere, i oktober 1931 – en fin ting. Som jazzmusiker, Niels Lan Doky, der skriver om biblioteket i 1970erne, siger i jubilæumsbogen: "Jeg ved ikke, hvad jeg var blevet til, hvis ikke Hvidovre Bibliotek havde været der, lige om hjørnet fra, hvor jeg voksede op. Og jeg er derfor altid dybt taknemlig, når jeg tænker tilbage på denne tid, og jeg har enorm respekt og ydmyghed over for ikke alene Hvidovre Bibliotek, men også generelt over for den danske bibliotekstradition som kulturelt fænomen i sig selv. Det er en af de ting, der gør, at jeg føler mig stolt over at være fra Danmark."

Byrådet 1962-66 med centrale medlemmerne bag beslutningen om at bygge Medborgerhuset og Hovedbiblioteket. I bagerste række ses bl.a. Svend Rebling og Herluf Rasmussen som nr. 2 og 6. I forreste række Svend Aagesen og borgmester Chr. Sørensen som nr. to og tre fra venstre

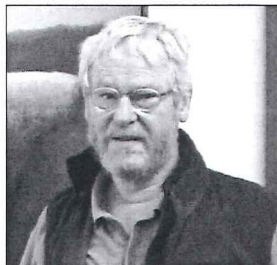

Foto af hovedbiblioteket og Medborgerhuset hentet ned fra satellit af Google

En vognfuld problemer

Hans Chr. Thomsen

Den 26. september 1845 rullede en hestevogn med 6 personer afsted gennem det danske bondeland. Den havde allerede kørt et godt stykke tid og var nu ved at være ved vejs ende.

På omgang

En måde at hjælpe fattiglemmer på var, at de gik på omgang, dvs. at skiftende gårde gav dem kost og i nogle tilfælde logi. Et fat-

Sognerådet i Avedøre, under ledelse af Cort Larsen, var lige blevet færdig med dagens møde og var ved at bryde op, da vognen rumlede ind på gårdspladsen.

På kuskesædet sad to sognerådsmedlemmer fra Thorslunde-Ishøj, og de lossede nu uden videre de fire andre personer i vognen af.

Efter et kort og heftigt mellemkommunalt mundhuggeri kørte de to så ud af gården og hjem igen - befriet for en social udgift.

Tilbage på gårdspladsen stod Sognerådet over for ugifte Maren Hansdatter og hendes tre børn uden for ægteskab. De stod også over for et bolig - og et underholdsproblem.

Historien her står i gæld til Egon Funch's bog "Bønder, Præster og Fattigfolk".

tiglem kunne på den måde komme til at spise sig gennem en hel kommune. Lemmet kunne - som der er eksempler på - starte i Glostrup for derefter, at fortsætte til Hvinginge og Ejby for at ende i Avedøre.

Maren Hansdatter og hendes tre børn blev i første omgang afsat for gode ord og betaling. Så var det akut opståede problem i det mindste af vejen.

Efterspillet

Sagen fik et efterspil idet Thorslunde-Ishøj modtog et brev fra Amtmanden, der vurderede kommunens adfærd som "ubeføjet".

Problemet var for så vidt ikke, at Maren Hansdatter og hendes børn var overført fra en kommune til en anden.

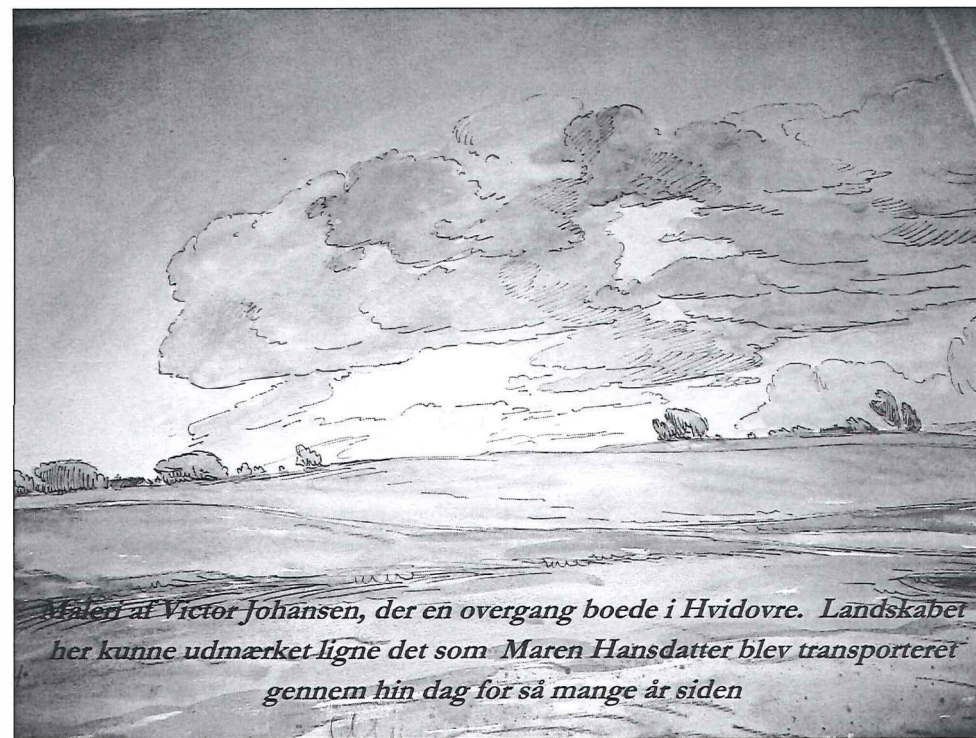
Hvis folk ikke kunne forsørge sig selv, blev de sendt til deres hjemkommune.

Det der gjorde Thorslunde-Ishøjs handling ulovlig var, at de havde handlet for tidligt.

Maren Hansdatter kunne godt klare sig selv på transporttidspunktet. Men sognerådet i Thorslunde-Ishøj havde vurderet, at det kun var et spørgsmål om tid, før hun ikke kunne. De foregreb begivenhedernes gang, og det fik de en næse for.

Jaget vildt

Selvom handlingen var ulovlig ifølge fattigloven af 1810, var det ikke usædvanligt at loven blev overtrådt. Mange landarbejdere, hvis økonomiske fremtidsudsigter blev vurderet, som Maren Hansdatters blev det, var ofte jaget vildt. 1800-tallets bonde-Danmark var også et brutalt samfund med en hakkeorden, hvor der blev hakket, så det kunne mærkes.

Maleri af Victor Johansen, der en overgang boede i Hvidovre. Landskabet her kunne udmærket ligne det som Maren Hansdatter blev transporteret gennem hin dag for så mange år siden

Avedøreske forhold

I Avedøre var det husmændene, der stod for hjemtransporterne og ikke gårdejerne, som i tilfældet med det hårde hartkorn fra Thorslunde-Ishøj. Hestevogne med fattiglemmer på bagsmækken, der kørte gennem det danske bondeland omkring midten af 1800-

tallet, var et kendt syn. Alene fra Avedøre var der en 50-60 transporter om ret.

I Avedøre var det husmændene, der tog sig af arbejdet. De havde sjældent hest og vogn, så hjemtransporterne foregik til fods.

Da det var ulønnet pligtarbejde for det offentlige betød det ofte en tabt dag-

løn. Hjemkommunen kunne jo ligge langt fra Avedøre.

Et spørgsmål om hartkorn

Den pligtkørsel landbrugere skulle yde overfor det offentlige - de såkaldte spanddage - gjaldt brugsstørrelser på mindst 1 tønde land hartkorn. Som husmand regnedes normalt ejeren eller brugeren af en ejendom, der var under 1 tønde.

Disse ydelser til det offentlige havde rødder tilbage i middelalderen. Kongen og dronningen med følge og gods (det såkaldte fadebur) blev transporteret rundt i riget på den måde. Senere kom embedsmændene og andre til, der rejste i embeds medfør.

I 1844 transportererede bønder i Glostrup 13 gange folk på kongelige embedsrejser. I disse tilfælde overvejende officerer til Roskilde.

I Avedøre kunne pligtkørslen være persontransport, så som at køre jordemoderen til en husmand eller distriktslægen til en fattig syg. Der kunne også være tale om godstransport af materialer til kirke og skole.

Som vi har set gjaldt pligtkørsel ikke husmændene, og det var jo klogt nok. Man kan som bekendt ikke klippe en skaldet.

Pedersen-Dans skulptur: "En moder" ved Rytterskolen. Motivet handler om en moder, der forsvare sine børn. Det kunne være Maren Hansdatter.

Foto af hct ved afsløringen i juni 2005 ved Rytterskolen .

Cleyton - Cirkusdirektør og markedsøgler

Museumsinspektør Anja Olsen

Fra tid til anden bliver jeg spurgt med en vis undren, hvorfor Hvidovre har et cirkusmuseum. Hvidovre har da ikke nogen særlig tilknytning til cirkus? - Nej, man kan ikke umiddelbart spore nogen særlige cirkusbånd i Hvidovre, men en cirkustradition og masser af cirkusoplevelser har her været. Desværre kender vi langt fra alle historierne endnu, og har du én lytter vi gerne! Vi vil f.eks. meget gerne kende til alle cirkuspladserne, til alle de cirkus der kom forbi, til alle oplevelserne i og omkring cirkus osv. osv.

Cleyton Bodega

Vi ved, at der har boet cirkusfolk og artister i Hvidovre. Som f.eks. Arthur Cleyton, der efter 2. verdenskrig åbnede "Cleytons Restaurations- og selskabslokaler" – det, der i dag er "Cleytons Bodega".

Arthur Cleyton... navnet lyder ikke dansk, men det skal man ikke lade sig

narre af. Mange artister har i forbindelse med deres optræden taget andre navne med et internationalt islæt. Arthur Cleyton hed oprindeligt Arthur Pedersen, hvilket straks giver fornemmelse af danske aner.

Og Arthur var også dansk, men tog navnet Cleyton da han omkring 1910 dannede akrobatgruppen "2 Cleytons" sammen med kammeraten Thorvald.

Kæmpecirkus

Arthur Cleyton har været en iderig og initiativrig mand. Som en del af "2 Cleytons" rejste han rundt i Europa indtil 1. verdenskrig, hvorefter han kom tilbage til Danmark og forsøgte at etablere et kæmpecirkus. Det skulle være på niveau med det amerikanske "Barum and Baily" og have 3 maneger, en væddeløbsbane og plads til 10.000 tilskuere. Det var måske lidt for stort til danske forhold, og eksisterede kun i ganske kort tid. Siden blev Arthur mesterbok-

ser på markedspladserne, hvilket han dog ikke trivedes med, og blev rekommandør i stedet.

Marmorjomfruer

Rekommandøren præsenterede forestillingerne på markedspladserne, og Arthur kunne fremvise ikke mindre end to kæmpedamer og tre marmorjomfruer. De tre sidste kunne nok vække opsigt i 1921 når de optrådte i mindre end ingenting som kunstværker, der ellers kun kunne ses på Louvre og Thorvaldsens museum. De har bestemt kunnet trække publikum til, og Arthur giftede sig vist nok med den ene. Programmerne skiftede hurtigt, og jo større sensation der kunne vises jo bedre. Folk kom på markederne for at handle og ikke mindst for at blive underholdt, og markedspladser var der en del af i det 20. århundredes start.

14 krokodiller

I 1927 rejste Arthur rundt med 14 levende krokodiller, der må have været en interessant oplevelse for landbobefolkningen, som for en stor dels ved-

kommende aldrig havde set mage! Hvordan krokodillerne er blevet transporteret, og i øvrigt har haft det på den tid, levner historien ikke noget om. Men man måtte rejse med rovdyr i Danmark indtil 1964, hvor en ny lov blev vedtaget efter et par uheldige episoder. Det var sket et par gange, at aggressive dyr ikke helt kunne holde sig fra deres dressør til gys og gru for publikum. Men så vidt vides gik det fint for

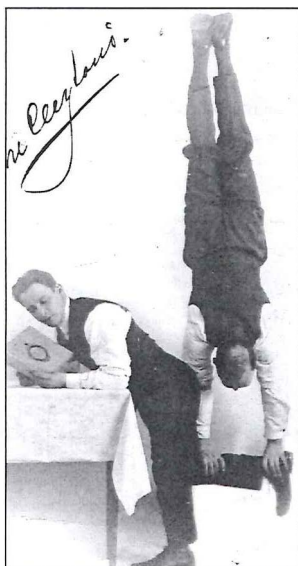

Arthur Cleyton og krokodillerne.

Sammenvoksede tvillinger

Arthur Cleyton havde uden tvivl sans for det spektakulære. Det må have været temmelig bemærkelsesværdigt og nærmest grænseoverskridende når han

præsentere de sammenvoksede tvillinger, der blev opbevaret i sprit og hejst ned blandt publikum. Men Arthur Cleyton havde ikke kun sans for

abnormiteter til programmet. Han har også haft den unge Christian Nielsen på plakaten endnu før denne blev kendt som Professor Tribini. Den gang spillede unge Christian Nielsen på sav og optrådte som klovn Frisko.

Odense by night

På markederne kom mange gøglere til. Nogle var plattenslagere og taskenspilere, mens andre tog underholdningen og publikum mere alvorligt. Arthur Cleyton var en overgang sammen med en af markedernes meget kendte skikkelser, nemlig Professor Labri. Han var en ualmindelig talentfuld rekommandør, der kunne få betalende publikum til "O'ense ved nat" – et bælg mørkt telt, eller skabe interesse for en "sprællevende krokkedil" som viste sig at være en krukke med dild.

Cleyton var dygtig og blev rekommandør ved Brd. Stefansens dødsdrom på Dyrehavsbakken inden han blev inspektør i firmaets tivoli ved Damhuskroen. Efter sigende var Cleyton modstandsmand under krigen og vendte ikke tilbage til markedspladserne mere. I stedet købte han sit eget sted lige her i Hvidovre, der kom til at hedde "Cleytons restaurations- og selskabslokaler". Men hvad skete der videre med Cleyton? Hvis nogen kan huske ham eller ved mere om hans senere liv, vil vi være meget interesseret i at høre om det på Cirkusmuseet.

Julemarked

Søndag d. 10/12 kl. 13-17

Cirkusmuseet og Historiens Hus er igen i år initiativtager til julemarkedet på **alarmpladsen ud for Historiens Hus i Avedørelejren**, hvor du vil kunne opleve det bedste lejren har at byde på. Firmaer, institutioner og beboerne i lejren står for markedsboderne, hvor du kan købe spændende julegaver, dekorationer og lidt til maven og ganen. Historiens Hus vil sælge lokalhistoriske bøger til særpris.

På dagen kan du opleve underholdning i særklasse, når artister fra finaleshowet i TV2's program "Sådan Cirkus" kigger forbi. Er du til mere rolige aktiviteter, kan du høre Poul Sverrild fortælle om lejrens lysthus, eller du kan besøge Cirkusmuseet, hvor der er fri entré.

I løbet af dagen vil der være aktiviteter for børn blandt andet i form af skattejagt i lejren, så tag blot hele familien med til en hyggelig dag i Avedørelejren. Hele programmet vil kunne ses på www.historienshus.hvidovre.dk

Nyt fra Formanden

Museumsinspektør og souschef ved Kulturhistorisk Enhed **Anja Olsen** var vores gæst på medlemsmødet den 13. november i Lille Friheden. Anja fortalte om sin historiske tilgang til arbejdet i Historiens Hus og senere Cirkusmuseet.

Med udgangspunkt i tildelingen af de 8 millioner kr. fra Arbejdsmarkedets Feriefond og Real Dania Fonden fortalte hun om bestræbelserne på at gøre cirkushistorien levende. Hvordan har Hvidovre og cirkusverdenen haft det med hinanden, var et af de spørgsmål, som hun bad forsamlingen om at være behjælpelig med at belyse. Mange kunne fortælle pudsige erindringer, og hvem mon vidste, at datteren i Cirkus Miehe havde boet i Hvidovre og på et tidspunkt havde kørt rundt med en jumbe og solgt sand, og det var til at se, hun var blevet angrebet af en løve fra cirkus. Anja fik i sandhed gjort det levende og relevant at beskæftige sig med cirkushistorien og så muligheden for, at det kommende oplevelsescenter i tilknytning til

Cirkusmuseet i Avedøre Lejren kunne blive både integrationsfremmende og aktivitetsskabende for de besøgende børn. Efterfølgende hørte vi om den mumificerede kat, den russiske rubel-

seddel og de fundne sværd, som alle er kommet frem i arbejdet med restaureringen af bygningerne i Avedøre Lejren. Fundene er i sig selv bemærkelsesværdige, men lige så spændende var det at høre både Anjas og forsamlingens bud på omstændighederne ved deres tilstedeværelse i lejren.

Senere på aftenen hørte vi om, hvad der ellers skete i Kulturhistorisk Enhed. Arkivet har modtaget det samlede arkiv fra Hvidovre forfatteren **Bent Zingler** og en samling af køkkenredskaber bl.a. Madam Blå'er, der kan belyse en udvikling fra 50'erne til 70'erne. Begge dele vil senere blive præsenteret i medlemsbladet. Sluttelig fortalte Anja om arbejdet med at søge om statsanerkendelse for Kulturhistorisk Enhed og arbejdet omkring Hvidovre som Kultu-

rarvskommune – Kulturarv 2650.

En levende aften, hvor betydningen af samarbejdet mellem Kulturhistorisk Enhed og Hvidovre Lokalhistoriske Selskab - ikke mindst gennem Kulturisternes indsats – blev kraftigt fremhævet.

I bestyrelsen har vi modtaget en henvendelse fra **Avedøreselskabet** om at se på muligheder for et tættere samarbejde mellem de to selskaber. De første kontakter er allerede taget.

Det store projekt omkring Københavns Nyere Befæstning, hvor **befæstningsanlægget** de næste 3 til 5 år søges revitaliseret under tre hovedtemaer: kulturarv og kulturmiljø, landskab og byrum samt fritidsliv og rekreation drøftes også i bestyrelsen. Der er afsat 175 millioner til projektet af den nedsatte fond, og deltagende kommuner forventes at bidrage med ca. 50 millioner kr. Vi mener, at Hvidovre har meget at byde på i forbindelse med ovennævnte, og Kulturhistorisk Enhed er ved at se på muligheder for projekter. Det forventes, at der i alt bliver tale om 20 – 30 projekter med 2 eller 3 helt store projekter ”fyrtårnsprojekter”. Interesserede kommuner skal fremsende projektforslag i løbet af de kommende måneder, så der

omkring 1. marts kan meldes tilbage, hvilke kommuner der er udpeget til deltagelse.

Året går nu på hæld, så på bestyrelsens vegne vil jeg ønske alle en glædelig jul og et godt nytår samt minde om det første arrangement i det nye år nemlig den 15. januar, hvor lokalhistorikeren **Jørgen Nielsen** vil fortælle om en spændende historie fra besættelsestiden.

Randi Romerdal Christensen arbejder med Bent Zinglersens store arkiv

Kulturmessen i Avedøre

Hans Chr. Thomsen

Lørdag d. 28. oktober var der Kultur- og fritidsmesse i Avedøre. Der var 80 udstillere, liv, mennesker og lagkage med skum. Leif Davidsen talte om sin ny krimi, der var papkasseshow og meget, meget mere. Og et sted kunne man vinde noget til halsen i en konkurrence om, hvor mange borgmestre, der har været i Hvidovre – et lidt listigt spørgsmål iøvrigt. Prøv selv og husk, at der

er forskel på en sognerådsformand og en borgmester.

Et andet sted stod Formand Asbjørn med 13 skarpe lokalhistoriske spørgsmål. De kommer her:

1. Hører Hvidovre Lokalhistoriske Selskab til i: Rytterskolen eller Holmegårdsskolen?
2. Hvad hedder Selskabets første

æresmedlem: Svend Christensen eller Jens Kristensen?

3. Hvor mange gange er HIF blevet dansk mester i fodbold: 2 eller 3 gange?

4. Var første gang i 1965 eller i 1966?

5. Står bronzefiguren "En moder" ved Hovedbiblioteket eller ved Rytterskolen?

6. Hvilken skole er kommunens ældste: Holmegårdsskolen eller Sønderkærskolen?

7. Er Cirkusmuseet placeret i: Avedørelejren eller Mågeparken?

8. Hvornår er "Frihedens Port" opført: 1971/72 eller 1981/82?

9. Er Rytterskolen opført i: 1722 eller 1822?

10. Har Ruslands zar "Peter den Store" været i Hvidovre? Ja/ Nej

11. Er der offentlig adgang til Hvidovre Lokalarkiv: Ja eller Nej

12. Ligger der en flyveplads i vores kommune: Ja eller Nej

13. Er Historiens Hus placeret i: Rådhuset eller Avedørelejren.

Historiens Hus og Cirkusmuseet var naturligvis også mødt op med en stand. Museumsinspektør Anja Olsen stod bag disken sammen med medlemmer af Selskabet, og der blev solgt bøger, skænket kaffe og – for dem som havde lyst – var der frisklavede lune ad-hoc-popcorn i bredfyldte hvide plastikkrus.

Medlemsarrangementer 2006-2007

Den 15. januar 2007 vil lokalhistorikeren **Jørgen Nielsen** fortælle den spændende historie om den flugt, som flybesætningsmedlemmet Donald V. Smith foretog i 1943 over Sjælland gennem Vestegnen. Mange af Vestegnens beboere hjalp til, og Donald V. Smith blev den første allierede flyver, der kom videre til Sverige.

Den 19. februar præsenteres i samarbejde med Historiens Hus en udstilling om det **danske industrisamfunds kulturhistorie** gennem de sidste 150 år.

Den 12. marts afholdes ordinær **generalforsamling**.

Den 16. april holder den markante Hvidovreborger **Herluf Rasmussen** foredrag om besættelsestiden og beretter om mange andre spændende hændelser i et langt liv som lokal- og landspolitiker.

Den 14. maj kl. 17.00 har vi mulighed for at besøge **Politimuseet**, hvor vores kasserer Ejvind Jensen vil være en af omviserne.

Foredragene finder sted i Lille Frihedens lokaler på mandage kl. 19.30 (dog ikke arrangementet den 19. februar, der foregår kl. 19.30 i Historiens Hus i Avedørelejren).

Ud over disse arrangementer planlægges besøg på **Hvidovre Rådhus** i marts måned.

Tilmelding til ovennævnte arrangementer skal ske på selskabets automatiske telefonsvarer 36473444 eller ved henvendelse til Rytterskolen eller Historiens Hus senest søndag dagen inden arrangementet.

Formand: Ole Asbjørn Petersen
Grenhusene 53
tlf. 3649 5785
e-mail: 5002701@bredalsparken.dk

Næstformand: Benny Riisager
Østre Kvarter 11.st.tv.
tlf. 3678 2968
e-mail: bennyriisager@av2.dk

Kasserer: Ejvind Jensen
Paris Boulevard 22
tlf. 3649 2885
e-mail: brund.jensen@privat.dk

Sekretær: Dan Olsen
Spurvehøjvej 17.st.tv.
tlf. 3678 8642
e-mail: davao@tdcadsl.dk

Best.medl. Jette Randal-Lund
Østre Kvarter 9 st.th.
tlf. 3649 0659
e-mail: jrl@av2.dk

KB-medl.: Alan Fredskov
Svendbjergvej 1A, 1mf.
tlf. 3649 9606
e-mail: afe@hvidovre.dk

KB-medl.: Kim Østerberg
Bødkerporten 7
tlf. 3649 6804
e-mail: ktb@hvidovre.dk

1. suppl.: Vagn Bacher
Hvidovregade 31B, 1.tv.
tlf. 3648 1434
e-mail: dhangaard@mobilixnet.dk

2. suppl.: Lars Bo-Henriksen
Hvidovrevej 40
tlf. 3678 4869
e-mail: larsbo@sport.dk

Revisor: Jens Chr. Nielsen
Kløverprisvej 26
tlf. 3675 1386

Rev. suppl.: Inge Larsen
Berners Vænge 7.2.tv.
tlf. 3678 4736

Forretningsudvalg
Ole Asbjørn Petersen, Benny Riisager, Ejvind Jensen

Arrangementsudvalg
Ole Asbjørn Petersen, Vagn Bacher, Ejvind Jensen, Poul Sverrild

Pr. og hjemmesiden
Benny Riisager, Lars Bo Henriksen, Dan Olsen

Lokalhistorisk/kulturistudvalg
Benny Riisager, Jette Randal-Lund, Lars Bo Henriksen

Bladredaktion
Hans Chr. Thomsen, Per E. Hansen, Jette Randal-Lund, Poul Sverrild

Leder af Historiens Hus
Poul Sverrild deltager i bestyrelsesmøderne og i udvalgsarbejder efter nærmere aftale

